

Lý Sự Cùn

Lại Thị Mơ

Mẹ tôi là bà già Bắc Kỳ, bất cứ chuyện gì cũng mở đầu bằng một câu ca dao tục ngữ, dù khen hay chê, mà khen bằng tục ngữ thì đừng tưởng bỏ. Tục ngữ khen là móc họng, móc lò đầy. Khi thấy hai thằng con cãi nhau chí chóc, mỗi đứa đưa ra lý do nghe chướng lỗ tai. Dĩ nhiên chẳng lý do nào đúng, mẹ tôi quát cả hai đứa: “*Toàn lý sự cùn. Đúng là dở hơi.*” Chỉ cần vài chữ ngắn gọn, mẹ tôi đã cho thấy: Chỉ có dở hơi mới lý sự cùn. Mà lý sự cùn tức là dở hơi. Vì nghe không lọt lỗ tai.

Gia đình tôi được sống dưới thời VNCH 20 năm, thời XHCN cũng 20 năm, rồi mới đoàn tụ tất cả ở Mỹ. Bởi vậy chúng tôi được nghe rất nhiều từ lâu, những lý (sự) luận rất cùn, chứ không phải chờ cho tới khi dịch Covid lan tràn ở SG, mọi người mới nghe mấy ông to phán.

Sau ngày 30/4/ 75 thì dân Saigon phải bắt buộc đi đào kênh để ném mùi lao động. Nhà nào cũng phải góp 1 người, không đi nổi thì nhờ (mướn) người khác đi dùm. Như vậy người trả tiền cũng đâu biết lao động là gì? Con kênh gần SG nhất là kênh Lê Minh Xuân. Mấy ông bảo rằng: “***dưới sức người sỏi đá cũng thành cơm.***” Đào kênh dẫn nước ngọt vô rửa hết chất phèn, để làm đất canh tác trồng hoa màu. Lao động là vinh quang đâu chả thấy, chỉ thấy sau vài năm dẹp chuyện đào kênh, mèò vẫn hoàn mèò! Hết chuyện đào kênh, tới kế hoạch “***giãn dân***”, tức là bắt dân (mấy nhà có tội như tư sản mại bản, sĩ quan cũ bị đi cải tạo) ra khỏi thành phố, về sống ở những khu kinh tế mới. Chữ “giãn” là nổi kinh hoàng của dân Saigon. Bất kể cán bộ lý sự (cùn) ra sao. Hề nghe “giãn” là biết nhiều thứ thê thảm sẽ xảy ra.

Giờ tới chữ giãn cách. Dịch bệnh thì ở đâu cũng có. Nhưng trị & phòng ngừa bệnh thì mỗi chỗ khác nhau. Mỹ khi lockdown không có nghĩa là ngoại bắt nhập, nội bắt xuất. Vẫn có chỗ bán thức ăn cho mang về, ngoài đường vẫn có xe chạy (dĩ nhiên hạn chế). Mọi người vẫn có thể đi lại, nhưng tránh tụ tập đông người. Ngày xưa thời chiến tranh, dân Saigon biết thiết quân luật & giới nghiêm khác nhau chỗ nào. Giới nghiêm cũng có hết giờ giới nghiêm, rồi được tự do đi lại (cũng có người được phép đi trong giờ giới nghiêm).

Ở Mỹ (chỗ chúng tôi) chỉ lockdown 1 lần duy nhất từ March 22/ 20 tới June /20 mà người ta đã muốn khùng. Sau đó thấy lockdown cũng chẳng ích lợi gì, chính phủ cho mở cửa tất cả, chỉ hô hào mọi người tự bảo vệ cho chính mình và cho người khác. Sinh hoạt trở lại (gần như) bình thường. Một mặt chính phủ thúc đẩy chuyện sản xuất vaccine càng sớm càng tốt. Sau khi mọi người được chích vaccine, tỷ lệ nhiễm bệnh giảm thấy rõ. Mọi người đua nhau du lịch trong nước, trẻ con trở lại trường học. Ai cũng bình thản (bây giờ trong nước gọi là sống chung với dịch), chỉ có điều những kiểu chào nhau khi xưa thì không thể dùng nữa (cho an toàn). Mẹ tôi khen người Mỹ thiệt là thông minh (nghĩ ra kiểu hôn gió). Bây giờ hôn gió rất hữu dụng trong giao tiếp thời Covid. Bà cháu không cần ôm sát nhau hôn, hôn gió cho hợp tình hợp cảnh. VN chấp tay xá (chào theo kiểu xưa) cũng cập nhật hóa có thua gì Mỹ.

Những ngày đầu khi có dịch Covid, ai cũng tấm tắc khen VN chống dịch giỏi quá. Mẹ tôi tắc lưỡi “*khen quá té hen*”, bây giờ thành “ép phê ngược”. Tất cả mọi biện pháp các nước dùng để đối phó với dịch Covid, VN xài y chang. Nhưng bị “tam sao thất bản” khi về tới VN.

- Cách ly ở Mỹ là tự mình về nhà, đừng tiếp xúc với mọi người chứ đâu có bắt nhốt (mất công nuôi), bởi vậy cách ly (ở VN) giống như bị bắt giam. Con nít nhỏ xíu cũng bị mang đi cách ly. Bắt người đi cách ly mà mang xe bit bùng, rồi có tới mấy nhân viên quần áo phủ kín từ đầu tới chân, rùng rùng tới nhà áp tải lên xe. Sợ người ta chạy?
- Phong thành, phong tỏa là cấm khu vực này, nhưng mở khu vực khác. Tại sao phải tốn công **giăng kẽm gai (rồi lại mất công dẹp), dùng rào chắn**, chặn tất cả các ngõ ngách.
- Phân chia người bệnh đủ kiểu theo thể hệ trong sinh học: F0, F1... Rồi bắt tất cả mọi người đứng xếp hàng san sát nhau để test Covid. 11 triệu người dân cần bao nhiêu nhân viên và bao lâu thì xong. Làm xong đầu tới đuôi, thì test của phần đầu hết hạn.
- Người bên Mỹ còn thân nhân ở VN, nhất là cha mẹ già, rất lo lắng chuyện “cấm cửa”, một con kiến cũng không chui lọt. Gởi tiền kiểu xưa

(Western Union) mang đến tận nhà cũng không được. Đâu phải ai cũng có tài khoản ngân hàng mà chuyển khoản. Các cụ già lẩm cẩm đâu biết gì.

- Thằng cháu được giấy đi làm, nhân tiện tạt vào đưa thức ăn cho bà, bị phạt đi sai lộ trình.
- Chống dịch bệnh mà lính canh nai nịt súng ống như chống giặc ngoại xâm. Quân đội phổ diễn lực lượng để dọa dân, còn công an chặn các người giao hàng, lục lọi rồi lý sự (cùn): món này không phải là hàng thiết yếu (kể cả bình oxy & bánh mì). Hỏi hàng thiết yếu bao gồm những gì cũng không biết!

Rau củ quả tôm cá dưới quê bị hư thối phải bỏ, vì không mang lên được cho thành phố. Đủ thứ luật lệ trở về như thời ngăn sông cấm chợ sau 75. Bây giờ phải bắt chước dân van xin mấy ông cho các tiệm bán thực phẩm mở cửa, cấp giấy phép cho mỗi nhà một người được phép đi mua. 1 tuần/1 lần cũng được, không cần người đi mua giùm (chính phủ tốn tiền trả).

Cách giải quyết bệnh dịch giống như "kiến bò chảo nóng", chẳng thấy tia sáng nào le lói cuối đường hầm. Các ông ơi, chúng tôi "lý sự" vậy cùn hay bén? **Người ta than thò đây lỗ tại, xin mấy ông suy nghĩ sao cho hợp lý. Cho mở tiệm bán thức ăn, nhưng không có nguyên liệu cung cấp, làm sao nấu?**

Xin các ông cứu xét cho nguyện vọng của người dân (trong và ngoài nước).
Cư dân xứ Cờ Hoa.

Lại Thị Mơ